

ПУЛЬС

ГАЗЕТА ВЧЕНОЇ РАДИ ТА РЕКТОРАТУ ОДЕСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Видається з травня 1997 року

Березень 2025 року № 3 (325)

ПАРТНЕРИ З ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ПІДТРИМАЛИ ОНМедУ

Наш університет отримав слова підтримки від наших добрих партнерів — Лондонського університету королеви Марії у зв'язку з останніми шокуючими подіями.

У своєму зверненні до колективу ОНМедУ заступник директора з охорони здоров'я, директор Центру біомедичних досліджень NIHR Barts Лондонського університету королеви Марії, професор сер Марк Колфілд наголосив на важливості взаємоповаги між світовими лідерами та висловив солідарність із народом України. Зокрема, у зверненні зазначено:

«Шановні партнери, як і наш прем'єр-міністр, ваші друзі з Queen Mary University of London підтримують вас і вашу країну перед лицем обурливої спроби президента і віце-президента США образити Вашого президента. У нас є програма на радіо BBC під назвою "Час запитань", і один із політиків сказав так: "Так ставитися до пана Зеленського, який, мабуть, є найсміливішим політиком після Вінстона Черчилля, враховуючи його лідерство та героїзм українського народу, який 3 роки стримує російську агресію, було справді обурливим

і неприйнятним". Реакцією глядачів були бурхливі оплески та одностайне схвалення.

Ми не можемо схилитися перед деспотичними лідерами, такими як Трамп, Венс або Путін, інакше буде втрачена свобода в Україні, і не тільки!

Наші думки з вами — подивимося, що принесе завтра».

Ректор ОНМедУ, професор Валерій Запорожан щиро подякував британським друзям і сказав так:

«Пане професоре, сер Марк Колфілд,

від імені Одеського національного медичного університету, моя команда та я особисто висловлюємо Вам щирі подяку! Ваші слова підтримки та визнання незламності України мають для нас дуже велике значення, особливо в цей важкий час.

Принципова позиція наших міжнародних друзів, включа-

ючи Вас та наших шановних колег з Лондонського університету королеви Марії, зміцнює нашу рішучість відстоювати демократію, свободу та справедливість. Мужність нашого народу та керівництва, яку визнають у всьому світі, є свідченням непохитного духу України. Ми глибоко цінуємо Вашу підтримку в засудженні будь-яких спроб чинити тиск на нашого Президента та підризу суверенітету нашої країни.

Ваше повідомлення та бурхливі оплески аудиторії BBC Question Time служать переконливим нагадуванням про те, що Україна не самотня у своїй боротьбі за свободу. Єдність демократичних країн перед обличчям тиранії життєво важлива не лише для нашої країни, а й для всього світу.

Ми з нетерпінням чекаємо нагоди привітати Вас і продовжити співпрацю, засновану

на спільних цінностях і взаємній повазі.

З глибокою вдячністю, від імені колективу Одеського національного медичного університету,

*ректор,
академік НАМН України,
професор
Валерій Запорожан»*

Ми високо цінуємо таку підтримку з боку наших міжнародних партнерів і продовжимо співпрацю для зміцнення українсько-британських відносин у сфері освіти та науки.

Ти як?

ПОДІЛИТИСЯ ТЕПЛОМ СВОЄЇ ДУШІ

Одеський національний медичний університет долучився до Всеукраїнської програми ментального здоров'я, започаткованої навесні 2023 року за ініціативи першої леді Олени Зеленської. Останнім часом ця програма набула особливого значення, адже війна триває, і це негативно позначається на психічному та нервовому стані людей і не може не впливати на появу пов'язаних з цим захворювань.

Майже кожен з тих, хто не виїхав у більш безпечні регіони, продовжує перебувати в постійному стресі та напруженні, тривозі, страху та горі внаслідок втрати рідних і близьких, руйнування власних домівок і суціль-

ної невизначеності. Тому допомога фахівців для подолання таких розладів є найважливішою.

Увесь минулий рік кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії працювала над проблемами ментального здоров'я, що виникли внаслідок складної ситуації. Було проведено різноманітні заходи серед здобувачів вищої освіти, викладачів, співробітників університету, а також серед пацієнтів дитячого відділення Центру психічного здоров'я, який є клінічною базою кафедри.

Доцент кафедри П. І. Горячев виступив з лекцією «Профілактика суїцидальної поведінки серед здобувачів вищої освіти».

Увагу було приділено ветеранам війни, учасникам бойових дій та особам з інвалідністю: профільні фахівці Rehab-HUB — культурний простір Асоціації реабілітаційного менеджменту провели зустріч, присвячену проблемам їхньої фізичної та організаційно-культурної безбар'єрності, а також адаптації в реальному середовищі та працевлаштуванню.

З великим задоволенням учасники волонтерського руху «Віра» спільно з організацією «Мрія на життя» завжди відвідують маленьких пацієнтів дитячого відділення Центру психічного здо-

ров'я. Ось і в День захисту дітей та на святого Миколи-Чудотворця волонтери організували ігри, конкурси, заняття з малювання. Для майбутніх лікарів це не тільки волонтерська робота, а й набуття необхідного досвіду спілкування з хворими дітьми.

Восени було відкрито освітній хаб навчально-наукового Центру ментального здоров'я ОНМедУ, де у межах «Школи емоційної стійкості» відбуваються лекції на тему ментального здоров'я, проходять консультації та індивідуальні прийоми спеціалістів. Цикл лекцій «Школи ментальної стійкості» почався темою про емоційне вигорання та майстер-класом — знайомство з робочим зошитом «Емоційне вигорання на робочому місці».

У співпраці з ОВА, в межах програми «Ти як?», пройшов День спільноті «Щоденники стійкості Одеського регіону», бойові медики — випускники ОНМедУ поділилися навичками ментальної стійкості в умовах воєнного дистресу.

У межах циклу лекцій «Школи ментальної стійкості» пройшло засідання, присвячене важливій проблемі порушень сну. Присутнім було запропоновано анонімне опитування — «Госпітальна шкала тривоги та депресії: клінічна значущість», за допомогою якої можна виявити симптоми цих станів, а в разі

необхідності звернутися до фахівців Центру ментального здоров'я, на кафедру психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії.

Перед новорічними святами пройшла бесіда зі здобувачами щодо правил безпеки під час зимових канікул. Радниця голови облдержадміністрації, регіональний координатор Програми ментального здоров'я «Ти як?» Ганна Величко ознайомила присутніх з рекомендаціями з психологічної підтримки та першої психологічної допомоги. Випускник ОНМедУ, бойовий медик Олександр Наговицін провів тренінг з надання первинної медичної допомоги в умовах загрози життю. Присутні ознайомилися з «Аптечкою первинної психологічної допомоги», взяли участь у тренінгу «Як знімати тілесну напругу та відчувати близькість у колі рідних».

Це питання, якому насамкінець було приділено увагу, найбільше підкреслює ознаки, що найважливіші у нашому сьогоденні: щирість спілкування, увага до психологічного стану близьких людей, допомога та небайдужість до кожного, кому важче, ніж тобі. Мабуть, це ті найбільш необхідні якості, що врятовують світ під час бід.

Наталка СЕРГІЄНКО
(за допомогою матеріалів сайту ОНМедУ)

ОЛЕНА АППЕЛЬХАНС: Робимо свою справу, мріємо про краще майбутнє і наближаємо Перемогу разом

Одна з найстаріших кафедр в ОНМедУ — кафедра анатомії людини. Перша лекція з цього предмету відбулася ще у вересні 1900 року. Тоді ж з'явився унікальний Анатомічний музей, і дотепер багато експонатів виконуються здобувачами університету. Звісно, з тих часів багато що змінилося, але впевнено можна стверджувати, що кафедра анатомії людини — найперша, найцікавіша та найважливіша для тих, хто починає свій шлях до набуття лікарського фаху. Протягом тривалого часу кафедру очолює професорка Олена Аппельханс. Вона сама є випускницею ОНМедУ і добре пам'ятає ті відчуття, що володіли тодішніми здобувачами. Та розуміє, які сподівання, надії та мрії наповнюють серця і розум майбутніх спеціалістів сьогодні.

— **Все Ваше свідоме життя пов'язане з Одеським національним медичним університетом. Ви були здобувачем, потім почали працювати в ОНМедУ, наразі Ви**

керівник кафедри анатомії людини. Яких змін зазнав Ваш підрозділ, а що, навпаки, залишилося незмінним за роки незалежної України? Чим пишатесь найбільше?

З усією відповідальністю скажу, що кафедра анатомії людини — дуже важлива для першокурсників. З власного досвіду (я ж випускниця ОНМедУ 1995 року!) можу ще додати — колись була й найстрашніша! На лекціях ми повинні були сидіти не рухаючись, уважно слухати, робити конспекти і бути повсякчас готовими до несподіваного звернення професора з якимось питанням. Ми дуже любили анатомію, з великим бажанням препарували і пишались, якщо чийсь препарат демонстрували на щорічному кафедральному конкурсі студентських робіт.

Моя *alma mater* — університет, давно став для мене другою домівкою. Моє життя нерозривно пов'язане з ним з 1988 року, коли я увійшла до Головного корпусу першокурсницею. Саме тут я опинилася в

епіцентрі історичних подій не лише для медичної спільноти Одеси. Так, ми перші серед вищих медичних навчальних закладів в Україні почали викладання англійською мовою для іноземців. Мені довелося брати участь у створенні одного з перших в Україні відділень допоміжних репродуктивних технологій, тож кілька українців народилися завдяки моїй роботі ембріологом. Разом із керівником відділу регуляції клітин Інституту молекулярної біології та генетики академіком НАН та НАМН України, професором Віталієм Кордюмом під керівництвом нашого ректора, академіка НАМН України, професора Валерія Запорожана я розробляла новий науковий напрям «Регенеративна медицина» і створювала першу в Україні експериментальну лабораторію клітинних технологій.

— **Останні кілька років є, м'яко кажучи, доволі складними у нашій країні. Спочатку пандемія, потім повномасштабна війна. Яких перетворень зазнав навчальний процес, з якими викликами доводиться стикатись?**

Часи пандемії примусили нас радикально змінити формат роботи. Переведення занять в онлайн-режимі потребувало створення презентацій на щодень і робочих зошитів для наочності. Ми намагалися більше розповідати, надавати більше ситуаційних завдань, якимось мотивувати здобувачів до навчання, зробити заняття цікавими та жвавими. Звісно, не все вдалося, але ми не зупиняємося. Тоді ж у нас з'явилася студентська операційна, де проходять засідання наукових

гуртків кафедри. Саме в ній у здобувачів є можливість відпрацювати найперші хірургічні навички.

— **Яким Ви бачите майбутнє кафедри та університету?**

Незважаючи на війну, кількість абітурієнтів, які мріють долучитися до лав наших здобувачів, щороку зростає. Це надихає і надає сил і віри в наше успішне майбутнє. Усі наші сили, досвід, знання, мудрість ми повинні спрямувати на збереження університету як лідера вищої медичної освіти на Півдні України. Протягом 125 років у цьому закладі виховують, навчають, лікують

найкращі фахівці. Ми вміємо працювати, відстоювати свої права, зберігати високий авторитет свого університету, що ми вже мали можливість продемонструвати за роки незалежності. Вірю, що наш колектив витримає будь-які виклики. Державність у всі історичні епохи залежала від ставлення до вчителів та лікарів, а викладачі Медицини, як ніхто, поєднують ці ролі. Тому робимо свою справу, мріємо про краще майбутнє і наближаємо Перемогу разом!

(Повна версія інтерв'ю розміщена на сайті ОНМедУ.)

Славні постаті

РЕКТОРИ

**Іван Якович
ДЕЙНЕКА
(1904–1970)**

У 1920 році закінчив Харківський медичний інститут. У 1932–1939 роках був асистентом в Українському онкологічному інституті, доцентом кафедри оперативної хірургії.

Під час Другої світової війни на основі власних спостережень вивчив та вирішив низку актуальних питань воєнно-польової хірургії.

З 1944 по 1951 роки був ректором Вінницького медичного інституту, а з 1951 по 1967 рік — Одеського медичного інституту.

Іван Якович є основоположником хірургічної кардіології в Одесі. Під його керівництвом було відкрито спеціалізовані відділення анестезіології, реанімації, нейрохірургії, грудної хірургії, патології судин, проктології.

У 1937 році І. Я. Дейнека захистив кандидатську дисертацію на тему «Клініка ехінокозозу легень». У 1949 році був затверджений у званні професора після захисту докторської дисертації на тему «Про зміни прямої кишки, що передують та супроводжують рак».

Автор понад 140 наукових праць, серед них — 5 монографій та 2 порадики.

Нагороджений багатьма відзнаками, серед яких — «Знак пошани», Грамота Верховної Ради УРСР. Заслужений діяч науки УРСР (1957).

**Сергій Іванович
КОРХОВ
(1918–2009)**

У 1941 році закінчив Київський медичний інститут. За часів війни служив лікарем. З 1945 року — асистент госпітальної хірургічної клініки Одеського медичного інституту.

У 1951–1967 роках С. І. Корхов був ректором Вінницького медичного інституту і доцентом, професором, завідувачем кафедри хірургії.

У 1967–1981 роках очолював Одеський медичний інститут, був завідувачем

кафедри госпітальної хірургії, потім — завідувачем кафедри оперативної хірургії і топографічної анатомії. У 1992–2000 роках — професор цієї кафедри.

Автор понад 100 наукових публікацій, присвячених актуальним питанням діагностики і лікування виразкової хвороби, раку кишечника, опікової хвороби.

Сергій Іванович багато років був головою Одеського міського відділення товариства дружби «СРСР — Японія», членом правління Українського товариства хірургів. Нагороджений багатьма відзнаками. Заслужений працівник вищої школи УРСР.

